

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรยอมรับการเปลี่ยนฐานะกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ และศึกษาปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการเปลี่ยนฐานะกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการสนับสนุนการเปลี่ยนฐานะกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ โดยใช้จำนวนตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 96 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มทำการสอบถามคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ 1 ราย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการฯ มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเกษตรกร มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 245-660 คน ทุนดำเนินงานระหว่าง 36,301-268,000 บาท ปริมาณธุรกิจระหว่าง 98,001- 730,000 บาท การดำเนินธุรกิจของกลุ่มมีหลายประเภท เช่น การจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิก และให้สินเชื่อแก่สมาชิก ในรอบปีที่ผ่านมา กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจมีกำไร แต่ไม่ได้จ่ายเงินปันผล เนื่องจากกำไรน้อยและต้องสะสมเป็นเงินสำรองเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มเกษตรกรได้รับจากสหกรณ์การเกษตร หนี้สินส่วนใหญ่กู้จากสหกรณ์การเกษตร ในแต่ละปีมีการประชุมสมาชิกระหว่าง 1 - 2 ครั้ง การประชุมคณะกรรมการประมาณ 6 ครั้ง

กลุ่มเกษตรกรได้รับการส่งเสริมการดำเนินงาน จากเกษตรอำเภอ/เกษตรตำบล กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด โดยในแต่ละปีมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ระหว่าง 1-2 ครั้ง การเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานระหว่าง 1-2 ครั้ง และการศึกษาดูงาน ระหว่าง 1-2 ครั้ง

คณะกรรมการฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชน สามารถตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ตัดสินใจทำงานหรือทำกิจกรรมกลุ่ม มอบหมายงาน การลงโทษ การให้รางวัล และการโน้มน้าวให้กรรมการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกคล้อยตามกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของกลุ่มได้ คณะกรรมการฯ มี ความรู้ด้านสหกรณ์และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน ประกอบกับคณะกรรมการฯ และสมาชิกบางส่วนเป็นสมาชิกของสหกรณ์ด้วย

การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ยังมีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ การจัดแย้งภายในกลุ่ม สมาชิกขาดความรับผิดชอบในลักษณะยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว คณะกรรมการฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงาน ไม่มีกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน และขาดการส่งเสริมและสนับสนุนของหน่วยงานรัฐ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเปลี่ยนฐานะกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ กำไรสุทธิ ทุนดำเนินงาน และปริมาณธุรกิจ ที่เหมาะสมกับการบริหารงาน การส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรที่มีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ดูแลทั้งกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ ความรู้ด้านสหกรณ์และการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีความรู้เป็นอย่างมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อการดำเนินงาน คือ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษา มีอายุค่อนข้างสูง มีการศึกษาระดับปานกลาง มีความต้องการเป็นกลุ่มเหมือนเดิม ปัญหาของกลุ่มเกษตรกรที่มีความขัดแย้งภายในกลุ่ม บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ สำหรับอิทธิพลของคณะกรรมการฯ เป็นทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ได้ ขณะเดียวกันอิทธิพลด้านลบจะเป็นปัจจัยที่ยับยั้งในการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ ควรให้คณะกรรมการฯ จัดการประชุมอย่างน้อยเดือนละครั้ง ให้มีการวางแผนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ หน่วยงานส่งเสริมควรออกส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ควรจัดฝึกอบรมคณะกรรมการฯ ในหลักและวิธีการสหกรณ์ และด้านการบริหารงานสหกรณ์

ABSTRACT

TE 166349

The objective of this study is to examine the factors that influence the decision made by groups of agriculturalist to transform its groups into agricultural cooperatives as well as the obstacles impeding that development. As a result, we can propose the appropriate policy to foster this transformation. The data used in this study is collected from 96 groups of agriculturalists, each of which represented by one of its committees.

The committees responding to this survey are 51 – 60 years old and hold at least Mathayom Suksa 6 degree. Each group of agriculturalists has approximately 245 – 660 members and controls the working capital about 36,301 - 268,000 Baht. The business transaction of each group values around 98,001 - 730,000 Baht.

Each group conducts a variety of activities, ranging from acquiring production inputs and distributing to its members to arranging credit schemes for its members. During previous, the operation of these groups of agriculturalists resulted in net profits. However, the profits are not distributed as the dividends for members and are retained to be used as groups' working capital. Mostly, the debts held by groups of agriculturalists are borrowed from agricultural cooperatives. Each year, there are 1 – 2 meetings for the groups' members and about 6 meetings for the committees.

The Agricultural group are supported by District and Sub-district (Tambon) Agricultural Officers, the Department of Cooperative Auditing, Department of Cooperative Promotion, and the Provincial Agricultural and Cooperative Offices. Each year, Agricultural Officers provide consultation for groups of agriculturalists 1 – 2 times, and members of these groups participate in training 1 – 2 times and in field study 1 – 2 times.

Mostly, the committees are from leaders in communities, so they can make decision concerning activities of the groups, task assignment to members, rules and penalties, as well as rewards. Also, they are usually successful for dealing with members to agree with their ideas and initiations on groups' activities and projects. The committees mostly have good knowledge about the agricultural cooperatives because the operations between the groups of agriculturalists and the agricultural cooperatives are comparatively indifferent, and most of the committees are usually members of the agricultural cooperatives.

The main problems confronting the groups of agriculturalists are the disputes among members, the lack of responsibility of the members, the lack of management skill of the committees, the inconsistency of groups' activities, the limitation of capital, and shortage of government support.

The factors that contribute to the success of the transformation from groups of agriculturalists into agricultural cooperative are the economic factors, including net profit, working capital, and value of business transaction. These factors are required to be appropriated with the business environment that Department of Cooperative Promotion try to foster. On the other hand, social factors have the negative effect on such the transformation. The ages of the members, which are averagely high, and the educational levels of the members, which are averagely medium, favor for the remaining of the groups of agriculturalists rather than transforming into the agricultural cooperatives. The disputes between members and the lack of comprehensive knowledge about agricultural cooperative also have the negative effects on the transformation. For the influential of committees on the members' decision, it can be considered either supporting factors or impediments to the transformation.

From the study, it can be suggested that the committees should organizing the meeting for at least once a month in order to determine the appropriate activity and plan. Furthermore, Department of Cooperative Promotion should provide assistance to each group regularly. Also, it should arrange the broad training for the groups' committees such as the training on the knowledge about agricultural cooperative and cooperative management.